

فه توای زانایان دهر باره‌ی

مه‌ولود

منتدی إقرأ الثقافی

www.iqra.afhamontada.com

ناماده کردنی

دهسته یهك له زانایان

ربیع الاول : ۱۴۳۶ / ۲۰۱۵

بۆ به دهسته یان : ۰۷۵۰۴۵۶۵۶۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا
وَمَنْ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه
ومن وآله . أما بعد :

هه موو سائیک له مانگی ره بیعی یه که م هه ندیک قسه
و باس دهر بارهی مه و لود ده کزیت و کومه نیک رای جیاواز
ده بیستزیت و بوچونه کانیش وایان کردوه که خه لکی
موسلمان زیاتر پیرسی و به دواى وه لامی راست و دروستدا
بگه ری، هه ربویه به پیویستمان زانی که لیکوئینه وه یه که
دهر بارهی فه توکان بکه نین و پاشان رای گه وره زانایان
بخه یینه بهر دهستان بوئه وه ی بهرچاو روشن بن و وه لامی
راستتان دهستکه ویت.

له باره یادی مه ولودی پیغه مبه رمان محمد (ﷺ) به
گشتی دوو بۆچون هه یه :

۱ / بۆچونی نهو زانایانه ی که نه م یاده به بیدعه و حه رام
ده زانن .

۲ / بۆچونی نهو زانایانه ی که نه م یاده به چه ند مه رجیک
به دروست ده زانن .

یه که م : بۆچونی نهو زانایانه ی که نه م یاده به بیدعه و
حه رام ده زانن .

هه ندیک له زانایان پینان وایه یادکردنه وه ی مه ولود
بیدعه ته و حه رامه و یان به لایه نی که م ناپه سنده
(مکروه) .

نهو زانایانه ی که نه م بۆچونه یان هه یه نه مانه ی
خوارمه ون :

۱ / نین و تیمیه ، له کتییی (اقتضاء الصراط
المستقیم) ، هه رچه ند له بۆچونیکی دیکه دا به مه رج ریگه ی

-
- بيداوه . ٢ / أبو حفص تاج الدين الفاكهاني ، له كتيبى
(بدعه) كه تاييهت كراوه تهنها بهم باسه .
- ٣ / الشاطبي ، له كتيبى (الإعتصام) . ٤ / ابن الحاج
المالكي ، له كتيبى (المدخل) . ٥ / الشوكاني . ٦ / محمد
عبدالسلام خضر الشقيرى ، له كتيبى ، (السنن و
المبتدعات) . ٧ / أبو طيب شمس الحق العظيم الأبادي .
- ٨ / بشيرالدين قنوجى ، له كتيبى (غاية الكلام في
أبطال عمل المولد والقيام) . ٩ / أبو عبدالله محمد
الحفار المالكي ، به كتيبى (المعيار المعرب) . ١٠ / محمد
ناصرالدين الألباني . ١١ / عبدالعزيز بن عبدالله بن
باز . ١٢ / محمد بن صالح العثيمين .

به لگه کانیشیان به کورتی نه مانه ن :

۱ / ده ئین یادی مه ولود بیدعه ته و شیعه کان دایان ناوو
نه هلی سونه ش چاویان لیوه کردونه ته وه، له کاتیگدا
پیغه مبه ر (ﷺ) ده فهرمویت (من أحدث فی امرنا هذا ما
لیس منه فهو رد) واته (هه ر که سی شتیکی تازه بینیته
ناو دینی ئیمه که تییدا نه بوییت ، کاره که ی رهت
نه کریته وه) .

(.... و ایاکم و محدثات الامور، فان کل محدثة بدعة،
وکل بدعة ضلالة، وکل ضلالة فی النار) واته (خؤان
بپاریزن له زیاده هینان بؤ ناو دین، چونکه هه موو زیاد
کردنیک بیدعه ته وه، هه موو بیدعه تیکیش گومرای یه وه،
هه موو گومرای یه کیش بؤ دوزه خه) .

واده بینین نه وانه که یادی مه ولود به بیدعه ت داده نین ،
جیاوازی ناکه ن له نیوان بیدعه ی زاراوه یی (لغوی) و
بیدعه ی (اصطلاحی) دهسته واژه یی، که بیدعه تی
زاراوه یی واته هه موو شتیکی تازه هاتوو بؤ ناو دین جا

نهم تازه هاتوه له گه ل دین بگونجی یان نه گونجی، له کاتیکیدا بیدعهی دهسته واژهیی (اصطلاحی) واتا: نهم زیاد کراوانه ی که بیچه وانهی بنه ماکانی دین بیت. نهم یادی مه ولوده دابونه ریتیکی زیاد کراوی ناو کومه نگای موسلمانانه نه وهک زیاده له دیندا.

۲ / ده ئین ئیماندارانی پیشینه (سلف الصالح) نهم یادهیان نه کردوتهوه .

ئیمهش ده ئین : راسته هاوه لان و شوین که وتوان بهم شیوهیهی ئیستای ئیمه نهم یادهیان نه کردوتهوه ، نه گه رچی کردهوی هاوه لان نابیتته سه رچاوهی به نگه ی براره (قاطع) به لام هه میشه باسی ژیان (سیره) و سونه تی نهم پیغه مبه ردیان (ﷺ) به رز راگرتوه له دل و مال و کۆرو مه جلیسیان، نه گه رچی ئیمه وهک نه وان نین که هه میشه نهم یاده به رز راگرین، به لام به لای کهم با سائی جاریک کۆریکی جوان و خجیلانه بو نهم یاده

بہستین ، بؤباس کردنی سونہت و ژیاننامہی نہم
پیغہمبہرہ (ﷺ) .

۳ / دەلین : پیغہمبہر (ص) له ۱۲ ی رہیبعی یه کهم له
دایکبوہو ہەر له ۱۲ ی رہیبعی یه کهمیش وهفاتی کردوم ،
بؤنایکهن به یادی ماتہمینی نہوہک خوشی .

نیمہش دەلین قورن ان فہرمویہتی (وَلَا تَهْتُوا وَلَا
تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ) واتہ خوتان
به کهم مہزانن و دل تہنگ مہبن نیوہ ہہمیشہ بہرزو
سہرکہوتون ئەگەر نیمانداری راستہقینہبن (کہواتہ
نہسل له ژیاننی نیمانداردا دل خوشیہ نہوہک خہمباری .

۴ / دەلین : یادی لہ دایکبوونی پیغہمبہر (ﷺ)
چاویلیکەری کافرانہ ، چونکہ نہوان یادی لہ دایکبوونی
عیسی (ﷺ) دەکہ نہوہ .

نیمہش دەلین : نہم یادہ عورفہ و بہشیکہ لہ داب و
نہریتی ناو کۆمہنگای موسلمان نہوہک دین ، لہ عورفیشدا

چاولیکه‌ری بۆشته باشه‌کان دروسته ، ته‌ن‌ها له عه‌قیده
و شته خراپه‌کان نابیت ته‌قلید بکه‌ینه‌وه .

۵ / ده‌لین : ئەم یاده بۆیه حه‌رامه چونکه زیاده روئی
ده‌کریت له مه‌دح و سه‌نای پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) به جوړیک که
له‌بازنه‌ی به‌ندایه‌تی خوا به‌رز ده‌کریته‌وه بۆ پله‌ی
خوایه‌تی که خوی (ﷺ) قه‌ده‌غی کرده (لا تطرونی کما
أطرت النصارى ابن مریم فانما انا عبده فقولوا عبدالله
ورسوله) واته (زیاده روئی مه‌که‌ن له به‌رزکردنه‌وه‌ی
ناوی من وهک شوین که‌وتوانی عیسا کردیان ، به‌لگو‌من
به‌نده‌ی خوام بلین به‌نده‌و خواو په‌یامبه‌ری خوایه) .

نیمه‌ش ده‌لین : ئەمه راسته ، وه نیمه‌ش دژی
زیاده‌رویین له به‌رزکردنه‌وه‌ی زیاد له پیوستی ناوی
پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) به‌جوړیک وهک نه‌صارا بیکه‌ین به
هاوه‌ئی خواو هانای بۆ به‌ین ، به‌ئام ئەمه نابیته‌ریگر
له‌به‌رده‌م یاد کردنه‌وه‌ی راست و دروستی بی زیاده روئی ،
که‌وابوو با چاکسازی بکه‌ین نه‌وه‌ک نه‌هیشتنی ، چونکه

نهم زياده روييانه له ناو نويزو و جه ج و ... هتد ، هه يه
ئايا دهكري نهم عيباده تانه لابهين به بيانوي زياده
رويي يان چاكيان بکهين ؟

دووم : بوچوني نه و زانايانه ي که نهم ياده به چهند
مه رجيک به دروست دوزانن .

دهلين نهم يادي مه ولوده کاريکي دروسته (مباح)
(چونکه بنچينه ي هه موو شتيک دروستي يه (مباح) تا
به لگه يه که دهيسه لينيت که نا دروسته (حرام) له قورنان و
فه رموده شدا هيچ به لگه يه کی راست و راشکاو ني يه که
ريگري بکات له يادکردنه وي مه ولودي پيغه مبه (ص)
چونکه نهم ياده هه روهک گوتمان داب و نه ريته نه وهک
عيبادته ، داب و نه ريتيش به پيي نيازو (نيهت) شيوازي
کرده وهکه حوکمی شهرعی وهرده گري ، که دروسته يان
نادروسته ، که واته يادي مه ولود نه گهر به نيازیکي چاک
و شيوازيکی شهرعيانه نه نجام بدریت دروسته و پاداشتي
له سهر وهرده گريت .

- نہ و زانیانہی کہ نہم بؤ چونہیان ہہیہ .
- ۱ / ابن الحجر الہیثمی
  - ۲ / الحافظ محمد ابوبکر الشافعی
  - ۳ / أبو شامہ ، ماموستای پیشہوا نہوموی .
  - ۴ / عبد الرحیم المصری
  - ۵ / الامام السنفاوی
  - ۶ / علی القارئ الہروی
  - ۷ / ابن الجوزی
  - ۸ / ابن الکثیر
  - ۹ / ابن تیمیہ
  - ۱۰ / الحافظ الشیبانی
  - ۱۱ / ابن الحجر العسقلانی
  - ۱۲ / دکتور یوسف القرضاوی
  - ۱۳ / السیوطی
  - ۱۴ / موفتی العام لسلطنة عمان
  - ۱۵ / ابن الحاج

---

۱۶ / محمد متولی الشعراوی

۱۷ / أحمد زینی دحلان

۱۸ / حسنین محمد مخلوف

۱۹ / الحافظ العراقی

۲۰ / عبدالکریم المدرس

۲۱ / ابن عابدین

۲۲ / محمد الراتب النابلسی

۲۳ / ابن القيم

به لگهی نهو زانایانهی که بییان دروسته یادی مه ولودی
پیغه مبهرا (علیه السلام) بکریته وه .

۱ / قورئان ده فهرمویت (فَاذِیْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّوْهُ وَنَصَرُوْهُ
وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِیْ اَنْزَلَ مَعَهٗ اَوْلٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ) ماموستا
عبدالکریمی موده ریس ده فهرمویت (وشه ی (عززوه) واتا
به رز راگرتنی ناوبانگی پیغه مبهرا (علیه السلام) نه ویش به وه
ده بییت سه تاواتی بو بنیری سوننه ته کانی زیندوو

بکه یته وه و باسی ژیاننامه‌ی بکه‌یت و خوشی دهربری له
روژی له دایکبوونی .

۲ / قورنآن ده‌فه‌رموی (وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ) دیسان ماموستا
عبدالکریمی موده‌ریس ده‌فه‌رمویت (باسی سیره‌ت و خوشی
دهربرینی روژی ولاده‌تی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) ته‌تبیق‌کردنی
نه‌م نایه‌ته‌یه .

۳ / قورنآن ده‌فه‌رمویت (وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ
أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكَرَهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ) واتا: یادی نیعمه‌ته‌کانی
خوا بکه‌ن و به‌خشه‌کانی خویان بیربینه‌وه یه‌کی له
نیعمه‌ته‌هه‌ره‌گه‌وره‌کان هاتنه‌دونیای پیغه‌مبه‌ره (ﷺ) .

۴ / قورنآن ده‌فه‌رمویت (وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ
مَا نُنَبِّئُ بِهِ قُلُودَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى
لِلْمُؤْمِنِينَ) خوی‌گه‌وره پیغه‌مبه‌رمان فی‌رده‌کات یادی
پیغه‌مبه‌رانی پیش‌خوی بکاته‌وه بو‌دامه‌زراوی و
راسته‌ریونی له‌سه‌ر ئیمان وه به‌کرده‌وه‌ش نه‌نجامیداوه

كاتىك دەچىتە مەدىنە پىرسىيار دەكات لەبارەى ھۆكارى
بەرۇژوئىنى جولەكەكان لە عاشورا فەرەمىيان چونكە لەم
رۇژەدا موسا سەرکەوت بەسەر فەرەمىيان ئەوئىش فەرەمى
ئىمە نىكتىن بۇ موسا لە جولەكەكان ئىمەش بەرۇژو
دەبىن ، بۇئىمەش پىيوستە يادى پىغەمبەرمان بکەينەو
بۇ دامەزراو بونى خۇمان لەسەر نىسلام .

۵ / لە رۇژى لەداىكبونى پىغەمبەر (ﷺ) كاتىك مۇژدەيان
بە ابولەھبى مامەيدا ھەرزوو لەخۇشيان كەنیزەكىكى
رەزگار كەرد لە پاداشتى ئەو خۇشى دەربىرنەى ھەموو
دوشەمەيەك خۇاى گەورە عەزابى لەسەر سوک دەكات
لەكاتىكدا باوهرى پىنەبوە ئەى بۇ كەسىك ئىمانى پىنى
ھەبىت و خۇشى دەربىرى بۇ يادى لەداىكبونى ؟!

۶ / سالى ۵۷۱ى زاینى سالى لەداىكبونى پىغەمبەرە (ﷺ)
كە دواتر ناونرا سالى فىل دواتر خۇاى گەورە يەكى لە
سورەتەكانى قورئانى ناونا الفيل بۇ ئەوئى بەھوى ئەو
سورەتەو لەداىكبونى پىغەمبەرمان بىرنەچىتەو ،

۷ / پیغمبەر (ﷺ) دەفەرموئیت لەبارەى گەورەى شەو و
 رۆژى هەینی یەكی لە هۆكاری گەورەکردنى ئەو رۆژە
 هاتنە دونیای ئادەمە (ﷺ) ، وە پرسىاریان لیکردووە
 لەبارەى گەورەى رۆژى دوشەممە و رۆژوگرتن تیبدا
 فەرمویەتى چونكە من لەو رۆژەدا لەدايكموم .

لە كۆتاییدا :

پێویستە بزانی كە خوشى دەربڕینیش بۆ یادی
 مەولود مەرجى هەیه كە ئەمانەن :

۱ / نیهت لە هەموو ئەو كارە باشانەى كە لەیادی مەولود
 دا نە نجاددەریت مەبەست تەنها رەزامەندى خوا بێت
 نەوهك شتى تر .

۲ / زیادەپۆیى لە مەدحى پیغمبەردا (ﷺ) نەكریت
 لەبازنەى بەندایەتى گەورەتر نەكریت و هاوارى بۆ
 نەكریت ، بەتایبەت لە وتار و سرودەكاندا .

---

۳ / نيسراف له خوراك به خشيندا نه كريت ، به نكو با
له پوژى مه ولوددا به و پاره يه ناواتى پينغه مبه ر (ﷺ)
به نينه دى كه هاوكارى هه ژارن و بى باوكان و
بلاوكردنه وهى زانسته .

۴ / پيوسته بزنانين زيندوكردنه وهى يه ك سوننه ت و
گوپرايه ليكردنى پينغه مبه ر (ﷺ) له فه رمايشته كانى
باشتره له هه زار مه ولودى بى ده ستگرتن به خوره وشتى
نه و نازداره (ﷺ) .

۵ / له كورو مه جليسه كانى يادى مه ولود ته نها باس له
ژيانى خوشه ويست بكرىت و په يمانى پابه ندبوون به
ره وشته جوانه كانى دوپات بكرىته وه ، كه خواى گه وره
خوشويستنى خوى و ليخوشبونى به شوينكه وتنى نه و
به ستاوده ته وه .

